

Centrá EIA na Slovensku

V Slovenskej republike vznikli v r. 1992-1993 dve centrá pre posudzovanie vplyvov na životné prostredie, ktoré sú popri teoretickej a metodologickej práci zamerané na vzdelávaciu, výchovnú, poradenskú a konzultačnú činnosť. Okrem toho zabezpečujú príkladové štúdie verifikácie pripravovaného návrhu zákona NR SR EIA. Obidve centrá pôsobia v rámci univerzitných pracovísk - na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave a na Fakulte architektúry Slovenskej technickej univerzity v Bratislave.

Centrum EIA PRIF UK

Vznik tohto centra iniciovala Katedra krajinnej ekológie už v novembri 1992. Oficiálnym dátumom jeho vzniku je 21. máj 1993, keď Akademický senát PRIF UK schválil zriadenie tohto pracoviska. Centrum EIA PRIF UK je zamerané na vedecké, odborné a vzdelávacie aktivity. V súčasnosti je to najmä:

- *Odborná spolupráca* pri príprave návrhu zákona NR SR EIA a nadväzujúcich vyhlášok, predpisov a príručiek.
- *Získavanie kontaktov s domácimi a zahraničnými organizáciami a firmami*, ktoré sa zúčastňujú na rozpracovaní metodiky EIA a jej praktickom overovaní.
- *Organizačné a metodické zabezpečovanie školení, seminárov a konzultácií*, najmä pre pracovníkov ústredných orgánov štátnej správy, okresných a obvodných úradov životného prostredia, Slovenskej agentúry životného prostredia, mimovládnych, investorských a projektových organizácií.

Významným krokom Centra EIA PRIF UK bola príprava „Dohody o spolupráci v oblasti posudzovania vplyvov na životné prostredie medzi Ministerstvom životného prostredia SR a Prírodovedeckou fakultou Univerzity Ko-

menského“, ktorú 29. 9. 1993 podpísali minister životného prostredia Jozef Zlocha a dekan Prírodovedeckej fakulty UK Jozef Krcho.

V Centre EIA PRIF UK pôsobia najmä členovia Katedry krajinnej ekológie, na realizáciu konkrétnych úloh prizývajú aj ďalších spolupracovníkov a podľa potreby sa vytvárajú účelové pracovné združenia.

Centrum EIA FA STU

Toto centrum vzniklo 1. 3. 1993 na základe spoločnej iniciatívy Katedry humanistiky a teórie architektúry a Katedry experimentálnej a eko-logiky viazanej tvorby FASTU. V prvej fáze svojej činnosti nadviazalo *kontakty s európskymi centrami EIA*, z ktorých mnohé sú etablované práve na univerzitách. Členovia tohto centra sú zapojení do *medzinárodnej siete lektorov* a do *medzinárodnej databázy*. Centrum EIA FA STU sa sústreďuje na výskumnú, expertíznu a školiacu *činnosť v oblasti práce s verejnosťou* a v problematike komplexnej tvorby životného prostredia v súvislosti s územnoplánovacími a investičnými procesmi. Pre túto prácu má na FA STU široké zázemie odborníkov. V súčasnosti MŽP SR pripravuje dohodu o spolupráci aj s týmto centrom.

Dôležitou aktivitou oboch centier je *vzdelávacia a výchovná činnosť*. Majú veľkú zásluhu na tom, že sa prednášky o pripravovanom zákone a metodológii posudzovania vplyvov na životné prostredie zaradili do výučby v dennom i postgraduálnom štúdiu: v rámci odboru environmentalistika na PRIF UK už od šk. r. 1992/93 prednášky a semináre, na FA STU sa bude od šk. r. 1993/94 vyučovať predmet „Metodika posudzovania vplyvov na životné prostredie“ a nadväznú tému k problematike životného prostredia

v architektúre a urbanizme v predmetoch teória a tvorba životného prostredia, sociálna ekológia a environmentálne právo.

Pracovníci oboch centier sa r. 1993 zúčastňovali na organizačnej a metodologickej príprave 5 vzdelávacích seminárov, organizovaných v rámci medzinárodných programov alebo medzivládnych dohôd a 1 celoslovenskej konferencie – podujatí zameraných na problematiku metodológie a implementácie procesu EIA. Všetky vzdelávacie akcie sa konali pod odbornou gesciou MŽP SR. Obe centrá sú zapojené do projektu „Metodika hodnotenia vplyvov stavieb a činností na kvalitu životného prostredia“, ktorého cieľom je:

- Vypracovanie metodických príručiek EIA (Centrum EIA PRIF UK koordinuje práce na všeobecnej príručke k zákonu a Centrum EIA FA STU pripravuje príručku pre prácu s verejnosťou);
- Overovanie navrhovanej metodológie zákona EIA na vybraných projektoch na Slovensku. Členovia centier sa napr. aktívne zúčastňovali na overovaní celej procesnosti zákona na pripravovanom zámere vodného diela Žilina.

Obe centrá úzko spolupracujú s viacerými slovenskými firmami, ktoré sa už od r. 1992 zameriavajú na vypracúvanie environmentálnych štúdií.

Mária Kozová
Katarína Pavličková
Dagmar Petříková

